

Брюксел, 10 юни 2024 г.
(OR. en)

10750/24

Междуинституционално досие:
2024/0006(COD)

SOC 426
EMPL 245
GENDER 111
MI 578
COMPET 620
DATAPROTECT 234
CODEC 1447
IA 137

БЕЛЕЖКА

От:	Комитета на постоянните представители (I част)
До:	Съвета
Относно:	Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Директива 2009/38/ЕО по отношение на създаването и функционирането на европейски работнически съвети и ефективното осигуряване на упражняването на правата на транснационални информирани и консултации - <i>Общ подход</i>

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ се определят минималните изисквания за създаването и функционирането на представителни органи на работниците и служителите в някои многонационални предприятия — т.нар. „европейски работнически съвети“ (ЕРС). ЕРС и процедурите за транснационални информирани и консултации допълват информирането и консултациите с работниците и служителите на национално равнище.

¹ Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информирани и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (преработена) (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28).

На 24 януари 2024 г. Комисията представи предложение за преразглеждане на тази директива². Целта на настоящото предложение е да се преодолеят недостатъците на директивата и по този начин да се подобри ефективността на рамката за информиране и консултации с работниците и служителите на транснационално равнище.

Настоящото предложение на Комисията е в отговор на резолюцията по собствена инициатива на Европейския парламент с препоръки към Комисията относно преразглеждането на Директивата за европейските работнически съвети³, в съответствие с политическия ангажимент, изразен от председателя на Комисията Фон дер Лайен, да отговори на резолюциите на Парламента въз основа на член 225 от ДФЕС със законодателно предложение, при пълно зачитане на принципите на пропорционалност, субсидиарност и по-добро законотворчество.

Предложението има за цел по-специално да бъдат отстранени следните недостатъци, установени от Комисията:

- Неприлагане на директивата в предприятия, в които съществуват стари споразумения за транснационални информиране и консултации;
- Липса на баланс между половете в ЕРС;
- Липса на истински, навременен и съдържателен диалог между ръководството и ЕРС особено когато ръководството не предоставя мотивиран отговор на становищата на ЕРС преди приемането на решение по транснационални въпроси;
- Правна несигурност относно осигуряването на ресурсите на ЕРС и относно условията, при които управлението може да изиска поверително третиране на информацията или да откаже да разкрие определена информация пред ЕРС;
- В някои случаи липса на ефективни средства за правна защита и достъп до правосъдие за носителите на права съгласно директивата;
- В някои случаи липса на достатъчно ефективни, пропорционални и възпиращи санкции при неспазване на транснационалните изисквания за информиране и консултации.

² 5837/24 + ADD1.

³ Резолюция на Европейския парламент от 2 февруари 2023 г., съдържаща препоръки към Комисията относно преразглеждане на Директивата за европейските работнически съвети (2019/2183(INL)).

Съгласно приложимото правно основание, а именно член 153, параграф 2, буква б) от ДФЕС, във връзка с член 153, параграф 1, буква д) от него, Съветът действа с квалифицирано мнозинство в съответствие с обикновената законодателна процедура.

Европейският парламент прие своя доклад на 9 април 2024 г.⁴ Все още не е приел мандат.

Европейският икономически и социален комитет също прие становище на 30 май 2024 г.⁵ Комитетът на регионите реши да не представя становище.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РАБОТАТА В СЪВЕТА

След обсъжданията в работна група „Социални въпроси“⁶ председателството представи компромисен текст на Комитета на постоянните представители⁷. На 5 юни 2024 г. този комитет постигна съгласие по компромисния текст, поместен в приложението към настоящия доклад, и реши да го представи на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси (EPSCO) с оглед на постигането на общ подход. На 5 юни беше изразена широка подкрепа за този компромисен текст.

По време на подготвителната работа текстът беше подложен на първа редакция от юрист-лингвистите. Оценката на въздействието на Комисията⁸ беше подложена на оценка в работна група „Социални въпроси“⁹.

⁴ 758777EN.

⁵ 10596/24.

⁶ Заседания бяха проведени на 8, 26 и 28 февруари, и на 11 и 29 април 2024 г.

⁷ 10437/24.

⁸ 5837/24 ADD4.

⁹ 10437/24 ADD1.

III. КОМПРОМИСЕН ТЕКСТ НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО

Основните промени, които председателството предлага във връзка с предложението на Комисията, са следните:

1. Обхват на информирането и консултациите (член 1, параграф 1 и съображение 5)¹⁰

Председателството допълнително поясни обхвата на задължението за информиране и консултации чрез уточняване на понятието за транснационални въпроси в съображение 5, като за целта са предоставени повече подробности за въпросите, които трябва да се считат за транснационални.

Допълнително е пояснено, че следва да се установи обективно дали може с основание да се очаква дадена мярка да засегне работниците.

2. Балансирано представителство на половете (член 1, параграф 3, буква а), член 1, параграф 4, буква б) и съображение 10)

Задължението да се предприемат стъпки за постигане на балансиран по отношение на половете състав на специалните групи за преговори и ЕРС е запазено, но е подчертано, че това следва да се прави, без да се засягат националното законодателство и практики за избор и назначаване на представители на работниците и служителите.

3. Причини за поверителност и непредаване на информация (член 1, параграфи 6 — 7, съображения 12 и 13)

Пояснява се, че от информацията може да се изисква да бъде третирана като поверителна или да не бъде предоставена само докато продължават да съществуват причините, обосноваващи тези ограничения на правото на информация.

¹⁰ Позовавания във връзка с разпоредбите на директивата за изменение

4. Добавяне на специални разпоредби за морските лица (член 1, параграф 8)

Включени са специални разпоредби относно морските лица, които възстановяват дословно текста, добавен към настоящата директива, посредством член 2 от Директива (ЕС) 2015/1794 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. за изменение на директиви 2008/94/ЕО, 2009/38/ЕО и 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на директиви 98/59/ЕО и 2001/23/ЕО на Съвета по отношение на морските лица.

5. Санкции (член 1, параграф 9, буква а) и съображение 18)

Правилата относно санкциите са рационализирани. По-специално, първоначалните разпоредби, определящи подробно начина, по който държавите членки трябва да определят санкциите, са заличени, като същевременно се запазва позоваването в съображение 18 на фактори като размера и финансовото състояние на предприятието или групата с общностно измерение (например въз основа на годишния му оборот), тежестта и продължителността на нарушението, последиците от него, както и дали е извършено умишлено или поради небрежност, като тези фактори могат да бъдат взети предвид при определянето на санкциите.

6. Достъп до производство (член 1, параграф 9, буква бб), съображения 17 и 18а)

Засилена е идеята, че държавите членки трябва да гарантират ефективен достъп до съдебни производства или, когато е приложимо, административни производства, за да се защитят правата, предоставени на европейските работнически съвети и специалните групи за преговори, без да се засяга националното законодателство и евентуалната процесуална легитимация на тези образувания. Това включва покриване на разходите за процесуално представителство и участие в такива производства било от централното управление или чрез други мерки, които трябва да бъдат предприети от държавите членки.

7. Преходни процедури (член 1, параграф 12, съображение 20а)

Новият член 14а от изменената директива беше рационализиран, като се посочва, че централното управление и най-малко 100 работници и служители могат да отправят искане за договаряне на ново споразумение за ЕРС, в случай че старото споразумение не е в съответствие с член 6 от Директива 2009/38/ЕО, изменена с настоящата директива за изменение. Също така е пояснено, че във всеки случай страните по споразумения за ЕРС или по споразумения относно процедурите за информиране и консултации са длъжни да спазват приложимите минимални изисквания в Директива 2009/38/ЕО.

8. Обхват на информирането и консултациите в субсидиарните изисквания (приложение 1, буква аа)

Добавено е позоваване на екологичния и цифровия преход като ново изменение на Директива 2009/38/ЕО.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Председателството смята, че текстът в приложението представлява добър и балансиран компромис, в който са взети предвид различните становища на делегациите.

Съветът EPSCO се приканва да постигне общ подход по текста, поместен в приложението към настоящата бележка, и да възложи на председателството да започне преговори по досието с представителите на Европейския парламент.

Предложение за
ДИРЕКТИВА (ЕС) .../2024
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от...

за изменение на Директива 2009/38/ЕО по отношение на създаването и функционирането на европейски работнически съвети и ефективното осигуряване на упражняването на правата на транснационални информирани и консултации

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,
като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 153, параграф 2, буква б) във връзка с член 153, параграф 1, буква д) от него,
като взеха предвид предложението на Европейската комисия,
след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,
като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹¹,
като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹²,
в съответствие с обикновената законодателна процедура,

¹¹ ОВ С , , стр. .

¹² ОВ С , , стр. .

като имат предвид, че:

- (1) Съгласно член 27 от Хартата на основните права на Европейския съюз на работниците или на техните представители трябва да се гарантира, на съответните равнища, своевременно информиране и консултиране при условията, предвидени от правото на Съюза и националните законодателства и практики. Принцип 8 от Европейския стълб на социалните права потвърждава правото на работниците или техните представители да бъдат информирани и да се иска тяхното мнение по въпроси от значение за тях.
- (2) По отношение на транснационалните въпроси Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹³ има за цел да приложи на практика тези основни принципи, като определи минимални изисквания за информирането и консултациите с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение.
- (3) Въпреки че в публикуваната през 2018 г. оценка на Директива 2009/38/ЕО беше потвърдена добавената стойност и значението на **директивата** по принцип, в нея бяха установени и недостатъци, например по отношение на ефективността на процеса на консултации, достъпа до правосъдие, санкциите и тълкуването на някои понятия.
- (4) През 2023 г. Европейският парламент, в съответствие с член 225 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), прие законодателна резолюция по собствена инициатива с препоръки за преразглеждането на Директива 2009/38/ЕО¹⁴ и Комисията предприе двуетапна консултация със социалните партньори в съответствие с член 154 от ДФЕС относно необходимостта и съдържанието на мерките за преодоляване на недостатъците на тази директива. Комисията също така събра доказателства чрез проучване, в рамките на което бяха проведени целево онлайн допитване, интервюта със заинтересованите страни, семинари и анализ на националната съдебна практика и на съответните разпоредби в националното законодателство на държавите членки.

¹³ Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информиране и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение, (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj>).

¹⁴ Резолюция на Европейския парламент от 2 февруари 2023 г., съдържаща препоръки към Комисията относно преразглеждане на Директивата за европейските работнически съвети (2019/2183(INL)).

- (5) Данните показват, че правната несигурност по отношение на понятието „транснационални въпроси“ доведе до различия в тълкуването и до спорове. За да се гарантира правната сигурност и да се намали рискът от такива спорове, е необходимо да се изясни това понятие. Ето защо е целесъобразно да се поясни, че настоящата директива следва да обхваща не само случаите, в които може с основание да се очаква, че разглежданите от управлението на дадено предприятие мерки ще засегнат работниците и служителите на въпросното предприятие в повече от една държава членка, но също така и случаите, в които може с основание да се очаква, че мерките ще засегнат работниците и служителите на предприятието само в една държава членка, но последиците от тях може с основание да се очаква, че ще засегнат работниците и служителите на предприятието в поне още една друга държава членка. Това е необходимо, за да се обхванат случаите, в които предприятията предвиждат мерки, като например съкращения, уволнения или разпределяне на производствените дейности и възлагане на дейности на външни изпълнители, като тези мерки изрично са насочени към предприятия само в една държава членка, но въпреки това може с основание да се очаква, че ще имат последици за работниците и служителите на това предприятие в друга държава членка, например поради промени в трансграничната верига на доставки или в производствените дейности. Понятието „транснационални въпроси“ обхваща онези мерки, които биха могли да засегнат съществено работниците и служителите, т.е. по начин, който не ги засяга само незначително и не засяга само отделни служители или обикновени оперативни решения. Критерият за разумност следва да бъде обективно установен, като се вземат предвид естеството и целта на предвидените мерки и конкретните обстоятелства.
- (6) Определенията за информиране и консултации в Директива 2009/38/ЕО включват нормативни изисквания. От съображения за съгласуваност и правна яснота е целесъобразно вместо това тези нормативни изисквания да бъдат вписани в разпоредбите, определящи правата и задълженията.

- (7) Членовете на специалните групи за преговори може да се нуждаят от правни съвети, за да изпълняват задачите си по силата на Директива 2009/38/ЕО. Не е достатъчно ясно обаче, че те имат право свързаните с това разходи за правни услуги да бъдат покрити. За да се гарантира такова покритие, следва да се поясни, че централното управление трябва да поеме разходите, направени от членовете на специалните групи за преговори, за които те трябва да го уведомят предварително. Целесъобразно е това задължение да се ограничи до разумни разходи за правни услуги, за да се гарантира, че управлението не носи отговорност за явно несъразмерни разходи, разходи без обоснована връзка с предоставянето на съответните правни съвети, или разходи, произтичащи от явно неоснователни, несериозни или злонамерени искове. Освен това Директива 2009/38/ЕО предоставя на държавите членки свобода на преценка при определянето на бюджетните правила за работата на специалните групи за преговори и европейските работнически съвети въз основа на субсидиарните изисквания, като се има предвид принципът, че разходите, свързани с подходящото функциониране на специалната група за преговори, трябва да се поемат от централното управление. Следователно разпоредбите относно броя на експертите, които трябва да бъдат финансирани от централното управление, са излишни и следва да бъдат заличени. Когато точният размер на разходите не е известен предварително, централното управление следва да бъде уведомено за оценката на разходите, включително за тяхното естество.
- (8) Директива 2009/38/ЕО изисква от страните по споразумение за европейски работнически съвет да определят мястото на провеждане на заседанията на европейския работнически съвет. Целесъобразно е да се уточни, че те трябва да определят и формата на тези заседания — дали ще се провеждат присъствено, онлайн или хибридно — по-специално за да се избегне всякакво съмнение относно свободата на страните да се споразумеят някои или всички заседания да се провеждат във виртуална среда, като се използват инструменти за провеждане на онлайн заседания, които намаляват отпечатъка върху околната среда на заседанията в съответствие с целите на Съюза, националните цели и целите на дружествата за намаляване на емисиите, като същевременно се гарантира съдържателен и ефективен обмен на информация и консултации при по-ниски екологични и финансови разходи, и от друга страна да се гарантира възможността за провеждане на присъствени заседания, които могат да допринесат за изграждането на атмосфера на доверие и поверителност по време на заседанията, както и за установяването на лични контакти.

- (9) Възможно е да има несигурност и спорове по отношение на покриването на някои разходи и достъпа до определени ресурси и по време на дейността на европейските работнически съвети. В съответствие с принципа на автономност на страните е целесъобразно да се изисква в споразуменията за европейския работнически съвет конкретно да бъдат определени някои видове финансови и материални средства, а именно евентуалната подкрепа от експерти — като например технически експерти или правни експерти, както и покриването на хонорарите на експертите. В споразуменията следва също така да се предвиди предоставяне на съответното обучение на членовете на европейския работнически съвет и покриване на свързаните с това разходи, без да се засяга минималното изискване, предвидено в член 10, параграф 4 от Директива 2009/38/ЕО.

(10) Изискването, предвидено в Директива 2009/38/ЕО, при определянето на състава на европейските работнически съвети да се вземе предвид, когато е възможно, необходимостта от равномерно представителство на работниците и служителите в зависимост от техния пол се оказва недостатъчно за насърчаване на баланса между половете. Жените продължават да бъдат недостатъчно представени в повечето европейски работнически съвети. Поради това е необходимо да се определят по-ефективни и конкретни цели по отношение на балансираното представителство на половете, които управлението и представителите на работниците и служителите да изпълнят при договарянето или предоговарянето на своите споразумения. За да се постигнат тези цели, в определени случаи при съставянето на европейския работнически съвет или на неговия комитет в намален състав може да се наложи да се даде приоритет на по-слабо представения пол. В съответствие със съдебната практика на Съда на Европейския съюз¹⁵ такива позитивни мерки са възможни в съответствие с принципа на равно третиране на мъжете и жените, при условие че мерките, предприети за постигането на целта за баланс между половете, не дават автоматично и безусловно предимство на лицата от определен пол, а позволяват да се вземат предвид други критерии, като заслуги и квалификации, както и процедурата за избор, установена от съответните закони. Поради това на страните по споразуменията за европейски работнически съвет следва да се предостави необходимата гъвкавост за спазване на правните и фактическите ограничения на позитивните мерки. Без да се засягат националните закони и практики за избор и назначаване на представители на работниците и служителите, споразуменията следва да включват договорености за търсене на балансиран по отношение на половете състав на европейския работнически съвет. Това би могло да включва постепенно постигане на балансиран по отношение на половете състав на европейския работнически съвет, което евентуално да се състои от междинни нарастващи цели. Освен това, по подобни съображения е целесъобразно да се изискват стъпки за постигането на балансиран по отношение на пола състав на специалната група за преговори, за да се насърчи постигането на тази цел още на етапа на преговорите.

¹⁵ Решение на Съда от 28 март 2000 г., Vadeck и др., C-158/97, ECLI:EU:C:2000:163.

- (11) Данните показват, че понякога преговорите не започват в рамките на шестмесечния период, определен в Директива 2009/38/ЕО. В някои случаи управлението нито предприема стъпки, нито изрично отказва да започне преговори, след като е отправено искане за създаване на европейски работнически съвет. Поради това следва да се уточни, че когато първото заседание на специалната група за преговори не е свикано в срок от шест месеца след искането за създаване на европейски работнически съвет, се прилагат субсидиарните изисквания, предвидени в Директива 2009/38/ЕО, независимо дали централното управление изрично отказва да започне преговори.
- (12) При споделянето на чувствителна информация с членовете на европейски работнически съвети, членовете на специални групи за преговори или с представителите на работниците и служителите в рамките на процедурата за информиране и консултации, управлението има възможност да предвиди, че тази информация се споделя поверително и не следва да бъде разкривана допълнително. Когато споделя поверителна информация, централното управление следва да представи едновременно с това разумна обосновка. Поверителността следва да бъде спазвана само докато са налице причини за нея. Създаването на подходящи механизми за защита на поверителността на чувствителната информация може да създаде доверие и да улесни обмена на такава информация, като същевременно защитава интересите на предприятията и на работниците и служителите, включително за да се избегнат нарастващите рискове като промишленият шпионаж.
- (13) Възможността централното управление да не предава информация на членовете на специалните групи за преговори или на европейските работнически съвети, или на представителите на работниците и служителите в рамките на процедура за информиране и консултации, следва да бъде ограничена до случаите, когато такава предаване би могло сериозно да наруши функционирането на съответните предприятия. От съображения за прозрачност и ефективна правна защита от централното управление следва също така да се изисква да посочи причините, които обосновават непредаването на информация, по балансиран начин, който дава възможност за достатъчен правен контрол, без да се разкрива защитена информация. Освобождаването от предаване на информация се прилага само докато са налице причини за него.

- (14) За по-голяма правна яснота е целесъобразно разпоредбите относно предаването на поверителна информация и непредаването на информация да бъдат установени в два отделни члена. Освен това съществуващата разпоредба, която позволява на държавите членки да определят специални правила за предприятията, които преследват постигането на цел с идеологическа насоченост, следва да бъде преместена в член относно връзката с други национални разпоредби, тъй като се отнася до по-широкото прилагане на изискванията на Директива 2009/38/ЕО.
- (15) Ефективните транснационални консултации изискват осъществяването на реален диалог между централното управление и европейските работнически съвети или представителите на работниците и служителите в рамките на процедура за информиране и консултации. Това означава, че информирането и консултациите трябва да се провеждат по начин, който позволява на представителите на работниците и служителите да изразят мнението си преди приемането на решението, и че централното управление трябва да даде мотивиран отговор на становищата на европейските работнически съвети или представителите на работниците и служителите, преди да приеме решението си по разглежданата предложена мярка. Поради това е важно, като се има предвид степента на неотложност на въпроса, информирането и консултациите да бъдат извършени своевременно и европейският работнически съвет, както и представителите на работниците и служителите да разполагат с достатъчно време, за да изразят становището си, за да се гарантира ефективното упражняване на правата, предвидени в Директива 2009/38/ЕО. Без да се засяга възможността на държавите членки да предвидят по-строги защитни мерки съгласно член 153, параграф 4 от ДФЕС, настоящата директива за изменение не следва да възпрепятства предприятията да приемат решения, в случай че становището на европейския работнически съвет не е било предоставено в разумен срок.

- (16) Освен това следва да се изменят разпоредбите на Директива 2009/38/ЕО относно ролята и защитата на представителите на работниците и служителите, за да се повиши яснотата и точността, по-специално по отношение на защитата на членовете на специалните групи за преговори и на членовете на европейските работнически съвети срещу ответни мерки или уволнения. За да се избегнат спорове, следва също така да се уточни, че централното управление трябва да покрива разумните разходи за обучение и свързаните с него разходи на членовете на специалната група за преговори и на европейския работнически съвет, което е необходимо за изпълнението на техните задължения, когато ръководството е било информирано предварително за тези разходи.
- (17) В някои държави членки носителите на права съгласно Директива 2009/38/ЕО срещат трудности при завеждането на съдебни дела, за да осигурят упражняване на правата си. Поради това е необходимо да се засилят задължението на държавите членки да гарантират ефективни правни средства за защита и достъп до правосъдие и надзорът от страна на Комисията върху спазването на това задължение. По отношение на европейските работнически съвети и специалните групи за преговори държавите членки следва, в съответствие с националното право относно евентуалната им процесуална легитимация или форма на представителство, да гарантират достъп до съдебни производства или, когато е приложимо, до административни производства за прилагане на правата, предоставени на европейските работнически съвети и специалните групи за преговори. Освен това следва да се поясни, че съответните процедури трябва да дават възможност за ефективно правоприлагане и че евентуалните предварителни извънсъдебни помирителни процедури не могат да лишават носителите на права от правото да предявят иск по съдебен път. За да може Комисията да упражнява надзор над спазването на горното задължение от страна на държавите членки, от държавите членки следва да се изисква да уведомят Комисията за това как и при какви обстоятелства носителите на права могат да започнат съдебни и когато е уместно, административни процедури по отношение на всички техни права съгласно настоящата директива за изменение.

(18) Оценката на Комисията от 2018 г. на Директива 2009/38/ЕО показва, че санкциите, които се прилагат в случай на неспазване на изискванията за транснационални информирание и консултации, често не са достатъчно възпиращи. Поради това е целесъобразно да се установи задължение на държавите членки да предвидят ефективни, възпиращи и пропорционални санкции. В случай, че не се спазват процедурите за информирание и консултации, предвидени в Директива 2009/38/ЕО, следва да се предвидят финансови глоби. Могат да се предвидят и други форми на санкции. За да бъдат ефективни, възпиращи и пропорционални, санкциите могат да бъдат определени, като се вземат предвид фактори като размера и финансовото състояние на предприятието или групата с общностно измерение — например въз основа на годишния им оборот — и всички други имащи отношение фактори, като тежестта, продължителността и последиците от нарушението, както и това дали то е извършено умишлено или поради небрежност.

(18а-ново) Специалните групи за преговори, европейските работнически съвети и техните членове, които действат от тяхно име, следва да разполагат с необходимите средства за покриване на разходите за процесуално представителство и участие в съдебни производства или, когато е уместно, в административни производства. Държавите членки следва да предвидят, че тези разходи се поемат от централното управление, доколкото тези разходи са разумни, или следва да предприемат други мерки, за да гарантират, че европейските работнически съвети не са фактически възпрепятствани да участват в административни или съдебни производства поради липса на финансови средства. Това може да се постигне например чрез изискване за разпределяне на подходящ оперативен бюджет за европейския работнически съвет, чрез създаване на фондове за солидарност на национално равнище, чрез предоставяне на застраховки, покриващи съдебни разходи, чрез предоставяне на достъп до правна помощ при определени обстоятелства или чрез други разпоредби в съответствие с националното законодателство и практики.

(19) Предприятия, които са сключили споразумение за транснационални информирание и консултации с работниците и служителите преди 23 септември 1996 г., т.е. преди датата на прилагане на Директива 94/45/ЕО на Съвета¹⁶, са освободени от прилагането на задълженията, произтичащи от Директива 2009/38/ЕО. Органите за информирание и консултации с работниците и служителите по силата на такива споразумения са създадени и продължават да функционират извън обхвата на правото на Съюза. Директива 2009/38/ЕО не предоставя на работниците и служителите в освободените предприятия възможността да поискат създаването на европейски работнически съвет съгласно посочената директива. Въпреки това, от съображения за правна яснота, равно третиране и ефективност работниците и служителите и техните представители във всички предприятия с общностно измерение или групи предприятия с общностно измерение следва по принцип да имат правото да поискат създаването на европейски работнически съвет. Почти 30 години след първоначалното създаване на равнището на Съюза на законодателната рамка, която определя минимални изисквания за транснационални информирание и консултации с работниците и служителите, тези причини имат превес над съображенията за приемственост по отношение на вече съществуващите споразумения, които мотивираха първоначално освобождаването. Поради това посоченото изключение следва да бъде заличено. Започването и провеждането на преговори за създаването на европейски работнически съвети в такива предприятия следва да става съгласно процедурата, предвидена в настоящата директива, а периодът, след който субсидиарните изисквания влизат в сила, следва да бъде намален от три на две години в съответствие със срока, приложим за адаптирането на съществуващите споразумения за европейски работнически съвети.

¹⁶ Директива 94/45/ЕО на Съвета от 22 септември 1994 г. за създаване на Европейски работнически съвет или на процедура за информирание и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 254, 30.9.1994 г., стр. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1994/45/oj>).

- (20) Освен това поради същите съображения за всички предприятия с общностно измерение с европейски работнически съвети, действащи съгласно Директива 2009/38/ЕО, и за тези, в които е подписано или преразгледано споразумение за европейски работнически съвет между 5 юни 2009 г. и 5 юни 2011 г., следва да се прилагат едни и същи минимални изисквания. Ето защо следва също така да се заличи освобождаването на последните предприятия от прилагането на Директива 2009/38/ЕО.
- (20а-ново) Същите минимални изисквания следва да се прилагат за всички предприятия с общностно измерение с европейски работнически съвети, действащи съгласно Директива 2009/38/ЕО. Държавите членки следва по-специално да предвидят преходни договорености, позволяващи на страните по споразумения за европейски работнически съвети или по споразумения относно процедурите за информиране и консултации, сключени съгласно Директива 94/45/ЕО или Директива 2009/38/ЕО преди [ОВ: да се въведе датата, от която се прилагат разпоредбите за транспониране, посочени в член 2, параграф 1, втора алинея от настоящата директива за изменение], които не са в съответствие с преразгледаните изисквания относно съдържанието на тези споразумения, да договарят адаптации. Във всеки случай страните по съществуващи споразумения за европейски работнически съвети или относно процедурите за информиране и консултации следва да спазват приложимите минимални изисквания.
- (21) Европейските работнически съвети, които функционират въз основа на субсидиарните изисквания, посочени в приложение I към Директива 2009/38/ЕО, имат право веднъж годишно да заседават с централното управление, да бъдат информирани и с тях да се провеждат консултации за развитието на дейността на съответното предприятие с общностно измерение или група предприятия с общностно измерение и неговите или нейните перспективи. За да се засилят транснационалните информиране и консултации с тези европейски работнически съвети, е целесъобразно в субсидиарните изисквания броят на тези годишни пленарни заседания да се увеличи на две, от които поне едно да бъде присъствено.
- (22) Освен това в субсидиарните изисквания, посочени в приложение I към Директива 2009/38/ЕО, следва да се направят някои технически промени, за да се осигури съгласуваност с постановителната част.

(23) Поради това е целесъобразно Директива 2009/38/ЕО да бъде изменена, за да се включат всички отговарящи на условията предприятия в нейното приложно поле, да се изяснят някои от основните ѝ понятия, да се подобри процесът на транснационални информирание и консултации и да се гарантират ефективна правна защита и правоприлагане.

[...]

(25) Доколкото целите на настоящата директива, а именно осигуряване на ефективността на изискванията на Директива 2009/38/ЕО по отношение на информирането и консултациите с работниците и служителите на предприятия и групи от предприятия с общностно измерение, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради присъщия преходен характер и обхват на тези изисквания могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

(26) Съгласно член 27 от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания хората с увреждания трябва да могат да упражняват своите трудови и профсъюзни права наравно с останалите. Тъй като както Съюзът, така и неговите държави членки са страни по тази конвенция, Директива 2009/38/ЕО и съответното национално законодателство трябва да се тълкуват в съответствие с този принцип, например по отношение на достъпността и разумните улеснения за членовете на специалните групи за преговори, членовете на европейските работнически съвети и представителите на работниците и служителите, които упражняват своите функции, както и поемането на свързаните с това разходи от централното управление.

- (27) В съответствие с Директива 2014/23/ЕС¹⁷, Директива 2014/24/ЕС¹⁸ и Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹⁹ държавите членки следва да предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че при изпълнението на обществени поръчки икономическите оператори спазват приложимите задължения в областта на социалното и трудовото право, установени с правото на Съюза. Включването, по целесъобразност, на критерии за социална устойчивост в критериите за възлагане, разработени от възложителите с цел определяне на икономически най-изгодните оферти, може да допринесе за ефективното изпълнение на изискванията на настоящата директива. Настоящата директива обаче не създава допълнителни задължения във връзка с тези директиви.
- (28) За да се даде достатъчно време на представителите на работниците и служителите и на централното управление в предприятия с общностно измерение или групи предприятия с общностно измерение да вземат под внимание преразгледаните минимални изисквания и да се подготвят за тяхното прилагане, е целесъобразно прилагането на разпоредбите, приети от държавите членки за спазване на настоящата директива, да се отложи с две години,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

¹⁷ Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 1).

¹⁸ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

¹⁹ Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

Член 1

Директива 2009/38/ЕО се изменя, както следва:

1. В член 1 параграф 4 се заменя със следното:

„4. За транснационални се считат въпросите, за които с основание може да се очаква, че засягат цялото предприятие с общностно измерение или цялата група предприятия с общностно измерение, или поне две предприятия или клонове на предприятието или групата предприятия, които се намират в две различни държави членки.

Тези условия се считат за изпълнени, когато:

- а) мерките, разглеждани от управлението на предприятие с общностно измерение или група предприятия с общностно измерение, с основание може да се очаква да засегнат работниците и служителите в това предприятие или група, или техни клонове в повече от една държава членка;
- б) мерките, разглеждани от управлението на предприятие с общностно измерение или група предприятия с общностно измерение, с основание може да се очаква да засегнат работниците и служителите в това предприятия или група, или на техни клонове в една държава членка, а последиците от тези мерки с основание може да се очаква да засегнат техните работници и служители в друга държава членка.“;

2) В член 2, параграф 1, букви е) и ж) се заменят със следното:

„е) „информиране“ означава предаване на данни от работодателя на представителите на работниците и служителите с цел да се запознаят с разглеждания въпрос и да го проучат;

ж) „консултация“ означава установяване на диалог и размяна на мнения между представители на работниците и служителите и централното управление или на всяко друго по-подходящо ниво на управление;“;

3. Член 5 се изменя, както следва:

а) в параграф 2 буква б) се заменя със следното:

„б) Членовете на специалната група за преговори се избират или определят пропорционално на броя на работниците и служителите, наети във всяка държава членка от предприятието с общностно измерение или от групата предприятия с общностно измерение, по начин, който се стреми да постигне балансирано представителство на половете, като за всяка държава членка се отпуска по едно място за част от работниците и служителите, наети в същата държава членка, представляваща 10 % или част от 10 % от броя на работниците и служителите, наети във всички държави членки, взети заедно;“;

б) параграф 6 се изменя, както следва:

– в първата алинея се добавят следните изречения:

„Тези разходи включват разумни разходи за експерти, включително за правни експерти, доколкото това е необходимо за тази цел. Централното управление се уведомява за разходите, преди те да бъдат направени.“;

– във втората алинея второто изречение се заличава;

4. Член 6 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се изменя, както следва:

– букви в) и г) се заменят със следното:

„в) функциите и процедурата за информиране и консултации с европейския работнически съвет, както и условията за свързване на информирането и консултациите с европейския работнически съвет с информирането и консултациите с националните органи, представляващи работниците и служителите, в съответствие с принципите и изискванията, посочени в член 1, параграф 3 и член 9;

г) формата, мястото, честотата и продължителността на заседанията на европейския работнически съвет;“;

– буква е) се заменя със следното:

„е) финансовите и материалните средства, които се предоставят на европейския работнически съвет, включително най-малко по отношение на следните аспекти:

– евентуалното използване на експерти, включително на правни експерти, за подпомагане на европейския работнически съвет във връзка с изпълнението на неговите функции;

– [...]

– предоставянето на подходящо обучение на членовете на европейския работнически съвет, без да се засяга минималното изискване по член 10, параграф 4, първа алинея;“;

б) вмъква се следният параграф 2а:

„2а. Централното управление и специалната група за преговори, когато преговарят или предоговарят споразумение за европейски работнически съвет, се споразумяват и определят необходимите договорености за постигане, доколкото е възможно и без да се засяга националното законодателство и практики относно избора и назначаването на представители на работниците, на целта за баланс между половете, при която жените и мъжете поотделно съставляват най-малко 40% от членовете на европейския работнически съвет и когато е приложимо, най-малко 40% от членовете на комитета в намален състав.“;

5) В член 7, параграф 1 второто тире се заменя със следното:

„— първото заседание на специалната група за преговори не е свикано от централното управление в срок от шест месеца след подаването на искане съгласно член 5, параграф 1,“;

6) Член 8 се заменя със следното:

„Член 8

Предоставяне на поверителна информация

1. Държавите членки предвиждат, че членовете на специалните групи за преговори, членовете на европейските работнически съвети или представителите на работниците и служителите в рамките на процедурата по информиране и консултации, както и всички експерти, които ги подпомагат, нямат право да разкриват информацията, която централното управление им е предало изрично като поверителна. Освен това централното управление може да въведе подходящи механизми за предаване и съхранение на информация, за да спомогне за запазването на поверителността на информацията, предоставена поверително.
2. Когато централното управление предоставя поверителна информация в съответствие с параграф 1, то информира членовете на специалните групи за преговори или на европейските работнически съвети, или представителите на работниците и служителите в рамките на процедура за информиране и консултации за причините, които обосновават предаването на информацията като поверителна.

3. Задължението, посочено в параграф 1, продължава да се прилага, независимо от местопребиваването на лицата, посочени в параграф 1, дори и след изтичането на мандата им, докато не бъде постигнато съгласие с централното управление, че причините, които обосновават предаването на информацията като поверителна, вече не са актуални.“;

7) Добавя се следният член 8а:

„Член 8а

Непредаване на информация на особени основания

1. Държавите членки предвиждат, в особени случаи и при условията и ограниченията, уредени в националното законодателство, че централното управление, намиращо се на тяхна територия, не е задължено да предава информация на членовете на специалните групи за преговори или на европейските работнически съвети, или на представителите на работниците и служителите в рамките на процедура за информиране и консултации, както и на всички експерти, които ги подпомагат, когато нейният характер е такъв, че според обективни критерии тя би могла сериозно да наруши функционирането на съответните предприятия.

Държавата членка може да постави това освобождаване в зависимост от предварително административно или съдебно разрешение.
2. Когато централното управление не предава информация на основанията, посочени в параграф 1, то информира членовете на специалните групи за преговори или на европейските работнически съвети, или представителите на работниците и служителите в рамките на процедура за информиране и консултации за причините, които обосновават непредаването на информацията.
3. Освобождаването съгласно параграф 1 от предаване на информация продължава да се прилага, докато причините, които го обосновават, не загубят своята актуалност.“;

8) Членове 9 и 10 се заменят със следното:

„Член 9

Дейност на европейския работнически съвет и процедура за информиране и консултации с работниците и служителите

1. Централното управление и европейският работнически съвет работят в дух на сътрудничество с необходимото взаимно зачитане на техните права и задължения.

Същото се отнася за сътрудничеството между централното управление и представителите на работниците и служителите в рамките на процедурата за информиране и консултации с работниците и служителите.

2. Информирането по транснационални въпроси се осъществява в момент, по начин и със съдържание, които позволяват на представителите на работниците и служителите да извършат задълбочена оценка на възможното им въздействие и, по целесъобразност, да подготвят консултации с компетентния орган на предприятието с общностно измерение или на групата предприятия с общностно измерение.

3. Консултациите се провеждат в момент, по начин и със съдържание, позволяващи на представителите на работниците и служителите да изразят становище преди приемането на решението и въз основа на информацията, предоставена в съответствие с параграф 2, без да се засягат отговорностите на управлението, и в разумен срок, като се отчита степента на спешност на въпроса. Представителите на работниците и служителите имат право да получат мотивиран писмен отговор от централното управление или от всяко по-подходящо равнище на управление преди приемането на решението относно въпросните мерки, при условие че представителите на работниците и служителите са изразили становището си в разумен срок в съответствие с първото изречение.

Член 10

Роля и защита на представителите на работниците и служителите

1. Без да се засяга компетентността на останалите органи или организации в тази връзка, представителите на работниците и служителите, включително членовете на специалните групи за преговори и членовете на европейския работнически съвет, разполагат със средствата, необходими за упражняване на правата, произтичащи от настоящата директива, за колективно представителство на интересите на работниците и служителите в предприятия с общностно измерение или в група предприятия с общностно измерение.
2. Без да се засягат членове 8 и 8а, членовете на европейския работнически съвет информират представителите на работниците и служителите в клоновете или предприятията от група предприятия с общностно измерение или, при липсата на представители на работниците и служителите, всички работници и служители, относно съдържанието и резултатите от процедурата за информиране и консултации, по-специално преди и след заседанията с централното управление, и разполагат с необходимите средства за целта.
3. Членовете на специалните групи за преговори, членовете на европейските работнически съвети и представителите на работниците и служителите, които упражняват своите функции съгласно процедурата по член 6, параграф 3, при упражняването на своите функции се ползват от закрила и гаранции, еквивалентни на тези, които се предоставят на представителите на работниците и служителите от националното законодателство и практика, действащи в държавите, където са наети на работа.

Това важи по-специално за участието в заседания на специалните групи за преговори или европейските работнически съвети, или всякакви други заседания в рамките на споразумението по член 6, параграф 3, за изплащането на заплатите на членове, които са част от персонала на предприятие с общностно измерение или група предприятия с общностно измерение, за периода на отсъствие, необходим за изпълнение на техните задължения, и за защитата от ответни мерки или уволнение.

Член на специалната група за преговори или на европейския работнически съвет или заместник на такъв член, който е член на екипажа на морски кораб, има право да участва в заседание на специалната група за преговори или на европейския работнически съвет, или във всяко друго заседание в съответствие с всяка от процедурите по член 6, параграф 3, когато по време на заседанието, този член или заместник не е по море или в пристанище в държава, различна от държавата, в която е установено корабоплавателното предприятие.

Когато това е практически възможно заседанията се насрочват така, че да се улесни участието на членовете или заместниците, които са членове на екипажите на морски кораби.

В случаите, когато член на специалната група за преговори или на европейския работнически съвет или заместник на такъв член, който е член на екипажа на морски кораб, не е в състояние да присъства на заседание, се разглеждат възможностите за евентуалното използване на новите информационни и комуникационни технологии.

4. Доколкото това е необходимо за упражняването на тяхната представителна функция в международна среда, на членовете на специалната група за преговори и на европейския работнически съвет се осигурява обучение, без да губят от заплатата си.

Без да се засягат споразуменията, сключени съгласно член 6, параграф 2, буква е), разумните разходи за такова обучение и свързаните с него разноси се поемат от централното управление, при условие че централното управление е било информирано предварително за тях.“;

9) Член 11 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки предвиждат подходящи мерки при неспазване на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива. По-специално те гарантират:

а) че са налице подходящи процедури, които позволят ефективно осигуряване на упражняването на правата и изпълнение на задълженията, произтичащи от настоящата директива;

б) че в случай на нарушаване на правата и задълженията, произтичащи от настоящата директива, се прилагат санкции, които са ефективни, възпиращи и пропорционални.

В случай на неспазване на националните разпоредби, транспониращи задълженията по член 9, параграфи 2 и 3, държавите членки предвиждат финансови глоби.

б) параграф 3 се изменя, както следва:

– първата алинея се заменя със следното:

„3. Държавите членки предвиждат административни или съдебни процедури за обжалване, които членовете на специалната група за преговори, членовете на европейския работнически съвет или представителите на работниците и служителите могат да започнат, когато централното управление предоставя поверителна информация в съответствие с член 8 или не предава информация на особени основания в съответствие с член 8а.“;

– добавя се следната алинея:

„Продължителността на процедурите, посочени в първа алинея, е съвместима с ефективното упражняване на правата на информиране и консултации съгласно настоящата директива.“;

бб-нова) добавя се следният параграф 3а:

„3а. По отношение на правата, предоставени с настоящата директива, държавите членки гарантират ефективен достъп до съдебни производства или, когато е уместно, до административни производства на европейските работнически съвети и специалните преговарящи органи или на техните членове или представители, които действат от тяхно име. Държавите членки предвиждат, че разумните разходи за процесуално представителство и участие в такива производства се поемат от централното управление или предприемат други мерки за избягване на фактическо ограничаване на този достъп поради липса на финансови средства.“

в) добавя се следният параграф 4:

4. Когато държавите членки обвързват възможността за предявяване на иск по съдебен път с условието за предварително прилагане на процедура за алтернативно разрешаване на спорове, тази процедура не засяга правото на засегнатите страни да предявят иск по съдебен път.“;

10) В член 12 се добавя следният параграф:

„6. Всяка държава членка може да предвиди специални разпоредби за централното управление на предприятия на нейната територия, които преследват пряко и по същество постигането на цел с идеологическа насоченост по отношение на информацията и изразяването на мнения, при условие че към датата на приемане на настоящата директива в националното законодателство вече съществуват такива разпоредби.“;

11) Член 14 се заличава;

12) Вмъква се следният член:

„Член 14а

Преходни разпоредби

1. Когато след *[ОБ: да се въведе датата, от която се прилагат разпоредбите за транспониране, посочени в член 2, параграф 1, първа алинея от настоящата директива за изменение]*, споразумение за европейски работнически съвет или споразумение относно процедура за информиране и консултации, сключено преди *[ОБ: да се въведе датата, от която се прилагат разпоредбите за транспониране, посочени в член 2, параграф 1, втора алинея от настоящата директива за изменение]* в съответствие с членове 5 и 6 от Директива 94/45/ЕО или членове 5 и 6 от настоящата директива, не е в съответствие с някой от елементите и изискванията на член 6, приложими към това споразумение в резултат на измененията, влезли в сила на *[ОБ: да се въведе датата на влизане в сила на настоящата директива за изменение]*, централното управление започва преговори по писменото искане на най-малко 100 работници и служители или техни представители в поне две предприятия или клонове в най-малко две различни държави членки за адаптиране на въпросното споразумение към тези елементи и изисквания на член 6. Централното управление може също така да започне такива преговори по собствена инициатива. Тези преговори могат да бъдат ограничени до разпоредбите на споразумението, които не са в съответствие с тези елементи и изисквания на член 6.

2. Когато споразумението за европейски работнически съвет или споразумението относно процедура за информиране и консултации съдържа процедурни правила за неговото адаптиране или предоговаряне, адаптирането може да бъде договорено съгласно тези правила. В противен случай адаптацията следва процедурата, предвидена в член 5 във връзка с член 13, втора и трета алинея.
3. Когато процедура за адаптиране съгласно настоящия член не доведе до споразумение в рамките на две години от датата на съответното искане от страна на работниците и служителите или техните представители или от датата на започване на преговорите от централното управление по негова собствена инициатива, се прилагат субсидиарните изисквания, посочени в приложение I.
4. Настоящият член не освобождава страните по споразумения за европейски работнически съвети или споразумения за процедури за информиране и консултации от спазването на приложимите минимални изисквания на настоящата директива.

12а-нов. Въмква се следният член:

„Член 14б

Когато започнат преговори съгласно член 5 за сключване на споразумение съгласно настоящата директива в предприятие с общностно измерение или група предприятия с общностно измерение, в които е било сключено споразумение, обхващащо всички работници и служители и предвиждащо транснационално информиране и консултации с работниците и служителите, преди датата на прилагане на Директива 94/45/ЕО и то все още е в сила, периодът, посочен в член 7, параграф 1, трето тире, се намалява на две години. Започването на преговори не засяга условията на действащите споразумения.“;

13) Приложение I се изменя съгласно приложението към настоящата директива.

Член 2

1. Държавите членки приемат и публикуват най-късно до *[ОВ: да се въведе дата, която е две години след влизането в сила на настоящата директива]* законовите, подзаконовите и административните мерки, необходими, за да се съобразят с настоящата директива *[преди...]*. Те незабавно информират Комисията за това.

Държавите членки прилагат тези мерки от *[ОВ: да се въведе дата, която е две години след датата, посочена в първа алинея]*.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване.

Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията своите закони, подзаконови и административни разпоредби, отнасящи се до прилагането на настоящата директива.

По отношение на измененията, предвидени в член 1, параграф 8 от настоящата директива, държавите членки уведомяват Комисията до *[ОВ: да се въведе датата от параграф 1, първа алинея]* за начина, по който европейските работнически съвети, специалните групи за преговори и представителите на работниците и служителите могат, в съответствие с член 11, параграфи 2, 3, 3а и 4 от изменената Директива 2009/38/ЕО, да започнат съдебни производства и когато е приложимо — административни производства, във връзка с всички права по настоящата директива.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент За Съвета

Председател

Председател
